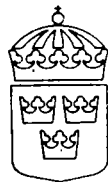


Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1988/89:AU14 Gemensamma frågor



1988/89
AU14

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens synpunkter och förslag i årets budgetproposition, bilaga 2, Gemensamma frågor, beträffande den statliga personalpolitiken. Bl. a. föreslås nya riktlinjer för samordning av arbetsgivarfunktionen inom statsförvaltningen. Utskottet tillstyrker på samtliga punkter de förslag som läggs fram i propositionen. Övriga punkter bör av riksdagen läggas till handlingarna.

Proposition 1988/89:100 bilaga 2, avsnitten 2, 3, 7, 8, 9 och 10

Utskottet

Den nordiska utbytestjänstgöringen

Under punkt 2 (s. 11) bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet anfört om den nordiska utbytestjänstgöringen.

Systemet med utbytestjänstgöring för svenska statsanställda regleras i förordningen (1980:848, omtryckt 1984:32) om utbytestjänstgöring i andra nordiska länder.

För utbytestjänstgöring under år 1989 hade närmare 80 sökande anmält sig. Av dessa utsåg regeringen 34 deltagare. Därvid uppgår för Sveriges del antalet deltagare sedan 1979 sammanlagt till 181. Nordiska ministerrådet har hösten 1987 tagit initiativ till en översyn av utbytestjänstgöringen för att utveckla och förstärka den. En rapport om översynen kommer att publiceras i början av år 1989.

De statliga förnyelsefonderna

Under punkt 3 (s. 12 – 13) bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet anfört om de statliga förnyelsefonderna.

En redogörelse för de statliga förnyelsefondernas bakgrund m.m. lämnades senast i budgetpropositionen 1988 (AU 1987/88:16, rskr. 188).

Nämnden för statliga förnyelsefonder, vilken inledde sin verksamhet under år 1987, har tagit emot 281 ansökningar på sammanlagt 595 milj. kr. fram till den 1 november 1988. 249 ansökningar har avgjorts, varvid ca 83 milj. kr. har fördelats till projekt vid 128 myndigheter m.m.

Genom överenskommelse i RALS 1988 (ramavtal om löner 1988 för

statstjänstemän m.fl.) har statens arbetsgivarverk och de statsanställdas huvudorganisationer enats om att skapa förutsättningar för att statens förnyelsefonder skall kunna permanentas och att utvidga deras område att även omfatta trygghetsåtgärder. 1988/89:AU14

Förenkling av statens tjänstesystem

Under punkt 7 (s. 18 – 19) hemställs att riksdagen bereds tillfälle att ta del av vad som anförts om förenkling av statens tjänstesystem.

Den 6 maj 1988 har parterna på den statliga arbetsmarknaden träffat kollektivavtal om tjänstetyper och tjänsteförening. Avtalet trädde i kraft den 1 november 1988.

Avtalet innebär att tjänstetyperna ordinarie tjänst, extra ordinarie tjänst, extra tjänst och göromålsförordnande avskaffas och ersätts med en enda tjänsttyp – lönetjänst. Uttrycket ordinarie domare berörs dock inte. Tjänstetyperna arvodestjänst behålls. Genom avtalet begränsas möjligheterna till tjänsteförening starkt.

Befogenheten att inrätta tjänster har i stor utsträckning delegerats till myndigheterna under regeringen. Inrättande av tjänst, tillsättning av tjänsten, indragning av tjänsten och entledigande skall i princip prövas av en och samma myndighet.

De statsanställdas medbestämmande vid beredningen av regeringsärenden

Under punkt 8 (s. 19 – 22) bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts om de statsanställdas medbestämmande vid beredningen av regeringsärenden.

Den nya ordningen för statsanställdas medbestämmande gäller sedan den 1 juli 1987. Den är reglerad genom ett avtal om medbestämmande vid beredningen av regeringsärenden (MBA-R), som träffats mellan statens arbetsgivarverk och de statsanställdas huvudorganisationer. Avtalet har godkänts av riksdagen (prop. 1986/87:147, AU 18, rskr. 327) och av regeringen.

Innebörden är att tidigare gällande avtal om information och förhandlingar enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) vid beredningen av regeringsärenden ersatts av ett avtal om samverkan genom information eller överläggningar. Syftet med överläggningarna är att lämna muntlig information och att ge organisationerna tillfälle att ställa frågor och lämna synpunkter. I samverkan med övriga departement har civildepartementet gjort en första utvärdering av den nya ordningen. En erfarenhet är att antalet partskontakter vid beredningen av regeringsärenden har minskat avsevärt.

Personalföreträdare i länsstyrelsernas styrelser och i polisstyrelserna

Under punkt 9 (s. 23 – 24) föreslår regeringen att riksdagen antar lagförslag i fråga om

1. lag om ändring i lagen (1976:891) om val av ledamöter i länsstyrelses styrelse,

Lagförslagen fogas till betänkandet som bilaga 1.

Innebörden i lagförslagen är att lagbestämmelserna om personalföreträdare i länsstyrelsernas styrelser och i polisstyrelserna bör upphävas. Skälen är att enligt verksledningsbeslutet (prop. 1986/87:99, KU 29, rskr. 226) skall personalföreträdarna i statliga lekmannastyrelser ha närvaro- och yttranderätt vid sammanträden men däremot inte beslutsrätt eller rösträtt. Nya bestämmelser i linje därmed finns numera i personalföreträdarförordningen (1987:1101, ändrad 1988:383). Eftersom personalföreträdarförordningen har gjorts tillämplig såväl på länsstyrelserna som på polismyndigheterna bör de äldre bestämmelserna – enligt vilka personalföreträdare i länsstyrelsernas styrelser liksom i polisstyrelserna bl.a. har rösträtt – upphävas.

Utskottet tillstyrker vad som anförts i denna del.

Samordning av den centrala arbetsgivarfunktionen i statsförvaltningen

Under punkt 10 (s. 24 – 28) föreslår regeringen att riksdagen godkänner de förordade riktlinjerna för samordning av arbetsgivarfunktionen inom statsförvaltningen.

Förslaget i budgetpropositionen innebär att den centrala arbetsgivarfunktionen inom statsförvaltningen samordnas och stärks bl.a. genom att statens arbetsgivarverk (SAV) fr.o.m. den 1 juli 1989 tillförs uppgifter inom det personalpolitiska området som för närvarande åvilar statens arbetsmarknadsnämnd (SAMN). SAMN kan därför upphöra från samma tidpunkt.

Det anförts att ansvaret för personalpolitiken så långt som möjligt bör föras ut på myndigheterna. SAV, som har det övergripande ansvaret för den statliga arbetsgivarpolitiken, måste aktivt medverka till en uppbyggnad av arbetsgivarcompetensen hos myndigheterna. I syfte att förbättra de organisatoriska förutsättningarna härför har genom civildepartementets initiativ SAV och SAMN sett över möjligheterna till organisatorisk samordning.

Enligt budgetpropositionen är det nödvändigt såväl av effektivitetsskäl som med tanke på den ökade konkurrensen om arbetskraften att SAV kan arbeta med ett helhetsperspektiv på personalförsörjningsfrågorna. Därför bör SAV tillföras de uppgifter inom det personalpolitiska området som nu åvilar SAMN. SAV får därigenom möjligheter att – vid sidan av löne- och förhandlingsarbetet – även lämna stöd till myndigheterna i frågor om rekrytering, omplacering, personalutveckling osv. Som en konsekvens av den förordade samordningen kan SAMN upphöra vid utgången av juni 1989.

Enligt utskottet synes den nya organisationen ligga väl i linje med intentionerna i den personalpolitiska propositionen i frågor rörande personalförsörjning (prop. 1984/85:219, AU 1985/86:6, rskr. 48). Utskottet ser därför positivt på den föreslagna samordningen av arbetsgivarfunktionen inom statsförvaltningen och förutsätter att eventuellt uppkommande övergångsproblem kan lösas av berörda myndigheter. Frågan om medel för verksamheten behandlar utskottet i sitt betänkande 1988/89:AU15 om anslag till statlig personalpolitik m.m.

Utskottet hemställer

1. beträffande *den nordiska utbytestjänstgöringen*
att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförs i proposition 1988/89:100 i motsvarande del,
2. beträffande *de statliga förnyelsefonderna*
att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförs i proposition 1988/89:100 i motsvarande del,
3. beträffande *förenkling av statens tjänstesystem*
att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförs i proposition 1988/89:100 i motsvarande del,
4. beträffande *de statsanställdas medbestämmande vid beredningen av regeringsärenden*
att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförs i proposition 1988/89:100 i motsvarande del,
5. beträffande *ändring i lagen om val av ledamöter i länsstyrelses styrelse*
att riksdagen antar det till proposition 1988/89:100 fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1976:891) om val av ledamöter i länsstyrelses styrelse,
6. beträffande *ändring i polislagen*
att riksdagen antar det till proposition 1988/89:100 fogade förslaget till lag om ändring i polislagen (1984:387),
7. beträffande *riktlinjer för samordning av den centrala arbetsgivarfunktionen i statsförvaltningen*
att riksdagen godkänner vad som anförs i propositionen i motsvarande del.

Stockholm den 14 februari 1989

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Kjell Nilsson (s), Sonja Rembo (m), Marianne Ståhlberg (s), Gustav Persson (s), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Mona Saint Cyr (m), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c), Lars-Ove Hagberg (vpk), Anna Horn af Rantzien (mp), Eivor Husing (s), Erik Holmkvist (m), Göran Engström (c) och Ines Uusmann (s).

1 Förslag till Lag om ändring i lagen (1976:891) om val av ledamöter i länsstyrelsens styrelse

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1976:891) om val av ledamöter i länsstyrelsens styrelse¹ skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1989.

¹Senaste lydelse av 2 § 1983:169.

2 Förslag till Lag om ändring i polislagen (1984:387)

Härigenom föreskrivs att 5 § polislagen (1984:387) skall ha följande lydelse.

5 §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

För ledningen av polismyndigheten finns en polisstyrelse. Polisstyrelsen består av polismyndighetens chef (polischefen), av dess biträdande chef (biträdande polischefen), om sådan finns, samt av det antal valda ledamöter, lägst sex och högst tio, som länsstyrelsen bestämmer.

Polisstyrelsens ledamöter utom polischefen och biträdande polischefen skall väljas av kommunfullmäktige, om polisdistriktet omfattar endast en kommun, och annars av landstinget. Om det i polisdistriktet finns en kommun som inte ingår i landstingskommunen, skall valet förrättas av landstinget och kommunfullmäktige med den fördelning mellan dem som länsstyrelsen bestämmer efter befolkningstalen. För de valda ledamöterna skall lika många suppleanter väljas.

De ledamöter och suppleanter som utses genom val skall vara svenska medborgare, vara bosatta inom distriktet och ha rösträtt vid val av kommunfullmäktige. De bör väljas så att erfarenhet av kommunal verksamhet blir företrädd bland dem. Vid valet bör vidare beaktas att de olika delarna av polisdistriktet och om möjligt alla kommuner i distriktet blir representerade.

Regeringen kan bestämma att även företrädare för personalen vid polismyndigheten skall ingå i polisstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

